

ПОДАТКОВА ЗНИЖКА НА НАВЧАННЯ У 2023 РОЦІ: ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ

Альошин Сергій Юрійович

*кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри обліку і фінансів
Навчально-наукового інституту економіки,
менеджменту і міжнародного бізнесу
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

Держава підтримує здобувачів освіти, зокрема, шляхом повернення з бюджету частини ПДФО, утриманого із зарплати, у зв'язку з витратами на навчання. Саме це серед іншого передбачено статтею 166 Податкового кодексу України [1].

Зазначимо, що скористатися правом на податкову знижку щодо витрат поточного року можна лише наступного року. Наприклад, якщо людина платить за навчання у 2023 році, право на податкову знижку у зв'язку з такими витратами вона отримає лише у 2024 році, подавши податкову декларацію про майновий стан та доходи за цей рік [2].

У 2023 році людина може скористатися податковою знижкою на навчання за 2022 рік. Якщо ви вже подавали декларацію цього року раніше – як підприємець або як особа, що зобов'язана задекларувати певні доходи, то скористатися правом на податкову знижку треба було саме в цій декларації.

За загальним правилом щоб скористатися податковою знижкою на навчання за 2022 рік фізичні особи повинні подати декларацію про майновий стан та доходи та відповідні підтверджуючі документи.

Загальні принципи надання податкової знижки можна визначити наступним чином:

– податкова знижка може бути надана виключно резидентові, який має реєстраційний номер облікової картки платника податку, а також резидентові -фізособі, який через свої релігійні переконання відмовився від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомив про це відповідний контролюючий орган і має про це відмітку у паспорті;

– податкова знижка надається лише тим, хто має дохід у вигляді зарплати і тільки у межах такого доходу. Звісно, що під зарплатою маються на увазі всі її види, нараховані за відпрацьований час і коли працівник не працював, але за ним зберігався заробіток, повністю або частково. Тобто і зарплата за окладом (тарифною ставкою), і

відпусткові, й оплата простоїв тощо. А ще, з метою оподаткування ПДФО, Податковий кодекс України дорівнює до зарплати і лікарняні;

– податкова знижка надається у вигляді повернення сум ПДФО, сплаченого із такої зарплати. Ось чому податкову знижку можна отримати поточного року за попередній рік – спочатку ПДФО має бути сплачено до бюджету, а потім може бути повернуто. І платить ПДФО до бюджету роботодавець (утримуючи суму податку із зарплати працівника), а повертається ПДФО – самому працівникові, на його банківський рахунок;

– якщо платник податку до кінця податкового року, наступного за звітним, не скористався правом на нарахування податкової знижки за наслідками звітного податкового року, таке право на наступні податкові роки не переноситься.

Алгоритм використання права на податкову знижку наступний [2; 3]:

1. Протягом року працівник збирає документи, які підтверджують його витрати.

2. Після закінчення року працівник отримує з місця роботи довідку про нарахований йому у попередньому році дохід у вигляді зарплати (про складові якого ми вже говорили вище) й утриманий з цієї зарплати ПДФО.

3. Далі працівник складає податкову декларацію про майновий стан та доходи, в якій зазначає як цей дохід, так і понесені витрати. Суму як доходу, так і витрат треба підтвердити документально (про що далі). І сума витрат, яка буде включена до податкової знижки, не може перевищувати суму доходу у вигляді зарплати.

4. У цій самій декларації зазначають суму ПДФО, сплаченого за працівника його роботодавцем – податковим агентом. І суму ПДФО, яка підлягає поверненню, обчислюють як різницю між тим, скільки ПДФО було фактично сплачено, і тим, скільки б його було сплачено з різниці між доходом та витратами.

Зазначимо, що платник податку має право включити до податкової знижки витрати у вигляді суми коштів, сплачених платником податку на користь вітчизняних закладів дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та вищої освіти для компенсації вартості здобуття відповідної освіти таким платником податку та/або членом його сім'ї першого ступеня споріднення та/або особи, над якою встановлено опіку чи піклування, або яку влаштовано до прийомної сім'ї, дитячого будинку сімейного типу, якщо такого платника податку призначено відповідно опікуном.

Таким чином, вітчизняне законодавство чітко визначає порядок отримання податкової знижки на навчання фізичною особою. Однак як показує практика, лише невелика частина платників податків

використовують своє право на податкову знижку, і головна причина такої ситуації, як правило, – звичайна необізнаність.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Бикова Г. Податкова знижка на навчання у 2023 році. URL: <https://online.dtkk.ua/2023/39/74790>
3. Податкова знижка для фізичних осіб. URL: <https://tax.gov.ua/deklaratsiyna-kampaniya/deklaratsiyna-kampaniya-2022/podatкова-znijka-dlya-fizichnih-osib/>